

การพัฒนารูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

กฤษวัฒน์ หงส์เจริญ

คุณฉันทิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2555

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ กิจสุวัฒน์ หงส์เจริญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

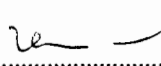

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

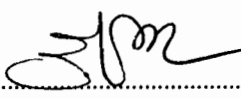

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. บุญลือ ทองอยู่)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ คนฉลาด)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

.....กรรมการ
(ดร. บุญลือ ทองอยู่)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แอ้มกลีกร)

วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษาคุณฐิณีพนธ์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังในการดำเนินการวิจัยตลอดมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คณฉลาด ประธานกรรมการสอบและรองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย กรรมการร่วมในการสอบคุณฐิณีพนธ์ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยอดีตผู้บังคับบัญชา พี่ เพื่อนและน้อง ๆ ร่วมงานของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณประทวน มูลกล้า คุณเจริญ ภูวิจิตร และคุณกัลยา ทาร์กษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ในการดำเนินการวิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัยทุกท่านที่ได้ ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ

กิจสุวัฒน์ หงส์เจริญ

51810684: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: รูปแบบ/ การสรรหา/ การคัดเลือก/ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา/
ผู้อำนวยการสถานศึกษา

กิจสุวัฒน์ หงส์เจริญ: การพัฒนารูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
(DEVELOPMENT MODEL OF RECRUITMENT AND SELECTION OF TEACHERS CIVIL
SERVICE AND EDUCATIONAL PERSONNEL FOR PLACEMENT TO THE POSITION AS
SCHOOL DIRECTOR) คณะกรรมการควบคุมคุรุวิชาชีพ: เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, ค.ค.,
บุญลือ ทองอยู่, กศ.ค. 311 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 17 คน
และใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการพัฒนารูปแบบ โดยรอบที่ 1 สัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้างเกณฑ์การคัดเลือกสูงกว่าร้อยละ 80 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ใช้แบบสอบถาม
หาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เกณฑ์การคัดเลือกค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50
และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 10 คน ด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุ
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 ความนำ ประกอบด้วย แนวคิด วิสัยทัศน์ หลักการและวัตถุประสงค์
- ส่วนที่ 2 สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการคัดเลือก แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน
ขั้นตอนที่ 1 การสรรหา ประกอบด้วย 1) การวางแผนความต้องการกำลังคน
2) การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร 3) เทคนิควิธีการสรรหา 4) วิธีการสมัคร และ 5) ช่องทางการสมัคร
ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือก ประกอบด้วย 1) แนวทางการคัดเลือก 2) วิธีการคัดเลือก
3) เกณฑ์การตัดสิน 4) การประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก 5) การกำหนดระยะเวลาการขึ้นบัญชี
และ 6) ช่องทางการประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก

ส่วนที่ 4 การพัฒนาก่อนการแต่งตั้ง

ส่วนที่ 5 การบรรจุและแต่งตั้ง

51810684: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: MODEL/ RECRUITMENT/ SELECTION/ TEACHERS CIVIL SERVICE
AND EDUCATIONAL PERSONNEL/ SCHOOL DIRECTOR

KITSUWAT HONGCHAROEN: DEVELOPMENT MODEL OF RECRUITMENT
AND SELECTION OF TEACHERS CIVIL SERVICE AND EDUCATIONAL PERSONNEL
FOR PLACEMENT TO THE POSITION AS SCHOOL DIRECTOR. ADVISORY COMMITTEE:
CHAROENWIT SOMPHONGTHAM, Ph.D., BOONLUE THONG-YOO, Ed.D. 311 P. 2012.

The purpose of the study was to develop model of recruitment and selection of teachers civil service and educational personnel for placement to the position as school director.

The sample were methodology was used by 17 experts who were selected by means of purposive sampling. The research Delphi Technique. The model development comprised of three phases : structured interview with selection criterion that was higher than 80 percent. By the second and third phase were used questionnaires to find Median and Interquatile Range. Selection criterion of Median was being equivalent or above 3.50 and Interquatile Range was not exceed 1.50.

Model approval by concerned persons who were experts, academician and officer at total 10 persons with Focus Group Technique.

The research result was found that model of recruitment and selection of teachers civil service and educational personnel for placement to the position as school director were consisted as follows.

Part 1 Introduction consisted of thoughts, vision, principles and objectives.

Part 2 Desirable competencies of school director.

Part 3 Criteria and methods of recruitment and selection were divided to 2 procedures

Procedure 1 Recruitment consisted of 1) planning for manpower desire

2) Assignment of applicant qualification 3) Technique and method of recruitment 4) application means and 5) application channel

Procedure 2 Selection consisted of 1) guideline of selection 2) means of selection

3) decision criterions 4) announcement of selected persons 5) duration assignment of registration and 6) announcement channels of selected persons

Part 4 Development before appointment

Part 5 Placement and appointment

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
คำถามการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	17
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	22
แนวคิด หลักการ การสรรหาและการคัดเลือก	26
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ.....	113
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	148
แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคเคลฟาย	156
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	163
3 วิธีดำเนินการวิจัย	181
ขั้นตอนการวิจัย	181
กลุ่มตัวอย่าง.....	185
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	186
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	186
การวิเคราะห์ข้อมูล	187

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	188
ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....	193
ตอนที่ 2 แสดงผลการประชุมสนทนากลุ่ม.....	210
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	214
สรุปผลการวิจัย.....	215
อภิปรายผล	240
ข้อเสนอแนะ.....	254
บรรณานุกรม	257
ภาคผนวก.....	270
ภาคผนวก ก	271
ภาคผนวก ข	273
ภาคผนวก ค	275
ภาคผนวก ง.....	277
ภาคผนวก จ	289
ภาคผนวก ฉ.....	303
ประวัติย่อของผู้วิจัย	311

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การคัดเลือกบุคลากรแบบกระบวนการข้อมูลสองทาง 59
2	เปรียบเทียบขั้นตอนในการคัดเลือกพนักงาน 67
3	อัตราความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ 162
4	ความดีเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้ในการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อบรรจุ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 190
5	ความดีเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครในการสรรหาและการคัดเลือก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 192
6	ความดีเกี่ยวกับการสรรหาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 193
7	ความดีเกี่ยวกับการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 194
8	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จากการทำเดลฟาย รอบที่ 2 197
9	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร จากการทำเดลฟาย รอบที่ 2 199
10	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการสรรหา จากการทำเดลฟาย รอบที่ 2 200
11	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการคัดเลือก จากการทำเดลฟาย รอบที่ 2 201
12	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จากการทำเดลฟาย รอบที่ 3 203
13	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร จากการทำเดลฟาย รอบที่ 3 204
14	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการสรรหา จากการทำเดลฟาย รอบที่ 3 205
15	ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการคัดเลือก จากการทำเดลฟาย รอบที่ 3 206

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 กระบวนการสรรหาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร	37
3 ทักษะที่ใช้ในการบริหารงานระดับต่างๆ.....	64
4 กระบวนการคัดเลือก.....	72
5 โมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model).....	114
6 ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา.....	182
7 รูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา.....	239
8 ร่างรูปแบบการสรรหาและการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา	310